

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
Протокол №1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Юридична деонтологія та професійна етика
Викладач	Саветчук Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	Саветчук Наталія Михайлівна (0342) 596133
Е-mail викладача	Саветчук Наталія Михайлівна natalia.savetchuk.@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватись можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та інші.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є деонтологічні норми, яких повинен дотримуватись юрист в процесі практичної діяльності; юридична теорія; внутрішній імператив службового обов'язку юриста, а також кодекс фахового поведіння юриста, що дозволяють, рекомендують або забороняють юристу керуватися ним у стосунках, що виникають у нього під час виконання своїх службових повноважень.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї навчальної дисципліни виступають Закони України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про нотаріат», «Про прокуратуру», «Про судоустрій і статус суддів», а також Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури, Кодекс суддівської етики, Правила адвокатської етики., Правила професійної етики нотаріусів та інші.</p> <p>Юридична деонтологія та професійна етика має дуже важливе значення у підготовці кваліфікованих фахівців у галузі права, які працюють на утвердження в суспільстві верховенства права та правової свідомості й правової культури. Набуті знання студенти повинні вміти правильно застосовувати в юридичній практиці, володіти мистецтвом міжособистісного спілкування, завжди з високим рівнем усвідомлення та сумління захищати справедливість, права, честь і гідність людини, суспільства і держави</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія та професійна етика» є: формування у студентів первинних знань про правові основи державного життя, дбайливого ставлення до інтересів особи, суспільства та держави, ціннісних орієнтирів щодо моральної оцінки діяльності юриста-професіонала, з вимогами, що ставляться до працівників юридичної сфери; розкриття службового обов'язку юриста (внутрішнього імперативу); необхідність сформулювати у студентів належний рівень правосвідомості; навчити студентів 1-го курсу суті і змісту юридичної професії, вважати совість, справедливість головними критеріями його професійної діяльності; сприяти інтегруванню знань про право, професійну етику юриста із знаннями про загальнолюдські цінності, щоб створити передумови та мотиви вибору юристом норм належної поведінки у практичній</p>	

діяльності; сприяння формуванню у студента цілісного уявлення про обрану ним спеціальність, ознайомлення з її історією, визначення місця в системі знань; ознайомлення з вимогами, які юрист, як професіонал і особистість, має виховувати в собі для успішної діяльності з охорони прав людини і громадянина, зміцнення законності і правопорядку.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія та професійна етика» є: підготовка студентів до участі у навчальному процесі; знайомство з особливостями сфери здійснення юридичної діяльності як одного із видів соціальної діяльності, що відбувається у сфері права; визначення характерних рис практичної діяльності юристів за окремими напрямками спеціалізації юридичної роботи; зміцнення світоглядної та громадянської позиції майбутніх правозахисників, підготовка їх психологічно до самостійної напруженої та відповідальної роботи на користь суспільства і держави; вивчення суспільних завдань, цілей професії, її значущість у соціальному прогресі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності.

- Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання.

- Мати базові навички риторики.
- Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

- Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські	18
практичні	-
лабораторні	-
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	081 Право	1-ий	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	сем.заняття	сам.роб.
Тема № 1. Природа юридичної деонтології та професійної етики, її роль в теорії та практиці юриспруденції	2	2	5
Тема № 2. Предмет, методи, принципи та функції юридичної деонтології та професійної етики	2	2	5
Тема № 3. Студентський путівник – шлях до обраної професії. Поняття академічної доброчесності	-	2	5
Тема № 4. Соціалізація юриста та юридична діяльність	2	2	5
Тема № 5. Юридична практика	-	-	5
Тема № 6. Види юридичної практичної діяльності. (Суддівська діяльність. Прокурорська діяльність. Слідча діяльність. Адвокатська діяльність. Нотаріальна діяльність. Юридична консультативна діяльність)	-	-	5
Тема № 7. Юридична (правова) етика як вид професійної етики.	2	2	5
Тема № 8. Професійно-правова культура юриста.	2	2	5

Тема № 9. Моральна культура юриста	-	-	5
Тема №10. Політичні, психологічні, естетичні аспекти у юридичній діяльності	2	2	5
Тема №11. Професійна етика слідчої діяльності. Суддівська етика.	-	2	5
Тема № 12. Професійна етика прокурора. Адвокатська етика. Етика нотаріуса	-	2	5
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи. Яка виконується на останньому семінарському занятті (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову модульну контрольну виноситься 4 питання: 1 описове завдання, яке оцінюється в 9 балів; 2 коротких запитання, а саме: друге питання оцінюється в 4 бали, третє питання оцінюється у 2 бали; 4 питання теоретично-аналітичного змісту і оцінюється воно в 5 балів.</p> <p>Максимальний бал за письмову модульну контрольну роботу становить 20 (пп. 2.4.2.2 МРПОУ).</p>
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/denna-forma-5/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається до підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри теорії та історії держави і права (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп.

2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри теорії та історії держави і права <https://kttidip.pnu.edu.ua/denna-forma-5/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-trykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Юридична деонтологія: підручник / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. 248 с.
2. Ухач В.З. Юридична деонтологія і професійна етика: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 335 с.
3. Молдован А.В., Добкіна К.Р., Ключова Є.М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 224 с.
5. Свиридова Н. П. Юридична деонтологія. Навч.-метод. посіб. Київ: «Хай-Тек Прес», 2012. 336 с.
4. Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності):

- Навчальний посібник: Навчальне видання. 4-те вид., стер. К.: Знання, 2010. 495 с.
5. Молдован А.В., Добкіна К.Р., Ключова Є.М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 224 с.
6. Гапотій В.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с.
7. Тетарчук І.В. Юридична деонтологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Центр навчальної літератури. 2018. 158 с.
8. Радовецька Л., Лясковська С., Тихомиров О. Юридична деонтологія. Від навчання до практики: підручник. Київ: Кондор. 2019. 296 с.
9. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Саветчук Н.М. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія та професійна етика». Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2024.
2. Саветчук Н.М. Методичні вказівки для проведення семінарських занять для студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія та професійна етика». Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2024.

Викладач _____ **Н.М. Саветчук**